

Opintokokonaisuudet

Luoteis-Helsingin musiikkiopisto 16.8.2018

Table of Contents

SOITTAJIEN PERUSOPINNOT	2
PIANO	2
KITARA.....	4
KANTELE	6
JOUSISOITTIMET	8
PUHALTIMET.....	10
MUSIIKIN PERUSTEET	12
YHTEISSOITTO	17
LAULAJIEN PERUSOPINNOT	19
POP-LAULU.....	19
KLASSINEN LAULU	20
LAULAJIEN YHTEISMUSISOINTI JA MUSIIKIN PERUSTEET.....	21
VALINNAISET OPINNOT	24
IMPROVISAATIO, SÄVELLYS JA SOVITUS	24
INSTRUMENTTIOPETUS PIENRYHMISSÄ.....	26
MUSIIKIN PERUSTEET	27
VAPAA SÄESTYS.....	29
YHTEISMUSISOINTI	30
SYVENTÄVÄT OPINNOT	32
SOITTO TAI LAULU	32
YHTYESOITTO TAI -LAULU.....	33
SÄVELLYS JA/TAI SOVITUS	34
SÄVELTAPAILU	35

Soittajien perusopinnot

Piano

Piano 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • soittoasento • soittotekniikan alkeet • soittoa korvakuulolta • improvisointia • pieniä sävellyksiä (opettaja kirjaa teokset ylös) • nuotinluvun alkeet • soitto-ohjelmistoa • yhteissoiton alkeita harjoitellaan opettajan kanssa soittamalla • harjoitteluun ohjaamista • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • löytää hyvän soittoasennon ja soittokäden • tunnistaa nuottien aika-arvot ja nuottinimet • soittaa alkeistason pianokappaleita
Piano 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • lisää ohjelmistoa ja tekniikkaa • nuotinluvun harjoittelua • tärkeimpien asteikkojen harjoittelua • improvisointia • soittoa korvakuulolta, mm. ryhmätunneilla harjoiteltua lauluohjelmistoa • vapaan säestyksen alkeita, erilaisia kompeja • itsenäistä harjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa vaativampia pianokappaleita • peruskompeja (kaksi- ja kolmijakoinen) • tärkeimmät asteikot 1-2 oktaavin alalta

Piano 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativampaa ohjelmistoa • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa motorisesti vaativampia kappaleita • itsenäistä harjoittelua • esiintyä sekä yksin että ryhmässä
Piano 4	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativampaa ohjelmistoa • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • monipuolista ohjelmistoa eri tyylilajeissa • vapaasäestyskompeja ja säestystyylejä laajemmin • osaa toteuttaa omaa muusikkoutta

Kitara

Kitara 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • soittoasento • soittotekniikan alkeet • soittoa korvakuulolta • improvisointia • pieniä sävellyksiä • nuotinluvun alkeet • soitto-ohjelmistoa, lähinnä yksiaänisiä kappaleita • yhteissoiton alkeita mm. opettajan kanssa soittamalla • laulaminen ja säveltapailun alkeet • harjoitteluun ohjaamista • kotiharjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • löytää soittoasennon itse • vuoronäppäilyä • painaa kieltä sormenpäällä • soittaa korvakuulolta muutaman sävelen kappaleita • improvisoida esim. tietyllä säveliköllä tai sovitusta aiheesta • keksiä lyhyitä sävellyksiä, jotka opettaja voi kirjata nuoteille • tunnistaa ja soittaa kantasävelet g1-g2 • soittaa perusrytmejä • soittaa melodiaa sekä yksin että opettajan säestyksen tukemana • harjoitella kotona • lavakäytöksen kumarruksineen • soittaa soolo- ja/tai yhtye-esityksissä
Kitara 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • lisää ohjelmistoa ja tekniikkaa, mm. moniäänisiä kappaleita • nuotinluvun harjoittelua • tärkeimpien asteikkojen harjoittelua • improvisointia • soittoa korvakuulolta • sointusoittoa, erilaisia komppeja • stemmasoittoa • selkeitä muotorakenteita • itsenäistä kotiharjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa moniäänisiä kappaleita • lisää rytmejä • ensimmäisen aseman kantasävelet ja tavallisia muunnesäveliä • soittaa soittokappaleiden asteikkoja • improvisoida esim. tutulla asteikolla • soittaa korvakuulolta mm. tuttuja lauluja • säestää soinnuilla tasa- ja kolmijakoisia kappaleita • tutkia kappaleen muotorakennetta yhdessä opettajan kanssa • harjoitella orkesteri- tai yhtyestemmojaan • harjoitella kotona itsenäisemmin • soittaa soolo- ja/tai yhtye-esityksissä

Kitara 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • keskittyminen äänen laatuun: sävyt, kosketus, dynamiikka • vaativampia sointuja ja barré-tekniikan alkeet • polyfonisempaa musiikkia • asteikkoja • korvakuulosoittoa • improvisointia • hahmottaa sormituksia uusissa asemissa • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • kappaleiden muotorakenteiden tutkimista • kotiharjoittelua ja omatoimista yhteissoittoa • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallita äänen laatua • monipuolista ohjelmistoa • kahden kielen barré-otteen • soittaa sointuja monipuolisesti, mm. erilaisia murtosointukuvioita • sävelnimet myös yläasemissa • soittaa myös V- ja VII-asemissa • tunnistaa muotorakenteita soittokappaleissa • soittaa soolo- ja yhtye-esityksissä
Kitara 4	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • monipuolista ohjelmistoa • eri aikakausien ja tyyllilajien tyypillisiä piirteitä kitaramusiikissa • uusia tekniikoita • monipuolista sointusoittoa • nuotinluvun harjoittelua • uusia sävellajeja ja tekstuureja • asteikkoja • korvakuulosoittoa • improvisointia • omatoimisen sormituksen suunnittelun periaatteita • musiikin kuuntelua • kotiharjoittelua ja omatoimista yhteissoittoa • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • monipuolista ohjelmistoa eri tyyllilajeissa • huomioida tyylipiirteitä omassa soitossaan • barré-sointuja • nelisointujen otteet ja reaalisointumerkinnät • sujuvan vuoronäppäilyn • tunnistaa melodian ja säestyksen erilaisista kitaratekstuureista • soittaa ohjelmistossa tarvittavia asteikkoja • sormittaa kappaleita • hyödyntää korvakuulosoittotaitoa mm. kappaleiden ulkoa opettelussa • improvisoida mm. sointukierron päälle • tunnistaa soittokappaleen sävellajin • tutkia itsenäisesti soittokappaleen sointuja, muotoa ja muita rakenteita • soittaa soolo- ja yhtye-esityksissä

Kantele

Kantele 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • soittoasento • soittotekniikan alkeet • soittoa korvakuulolta • improvisointia • omia sävellyksiä • nuotinluvun alkeet • soitto-ohjelmistoa • soitetaan pienkanteleita (5- ja 11-kielinen) • perehdytään laajasti eri tyylien opiskeluun (esim. näppäily, säestäminen, sulkusoitto, sekatyylit, soitupohjainen improvisaatio) • harjoitteluun ohjaamista • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa hyvässä soittoasennossa • soittaa pienkanteletta näppäillen • säestää pienkanteleella I – IV – V -soinnuilla tasajakoista ja kolmijakoista rytmiä • soittaa korvakuulolta ja numeronuotista • soittaa omasta päästä tarinoita, tehdä kysymys - vastaus -improvisaatioita • soittaa soitupohjaista improvisaatiota I – IV – V -soinnuilla • soittaa erilaisia efektejä • tehdä omia sävellyksiä soittimelleen, jotka opettaja kirjaa muistiin • soittaa perusrhythmejä • harjoitella kotona • esiintyä yksin ja ryhmässä • lavakäytöksen kumarruksineen
Kantele 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • aloitetaan ison kanteleen soitto pienkanteleiden rinnalla • perehdytään soittimen perushallintaan eroasentoisella soittotyylillä • uutta ohjelmistoa ja tekniikkaa • nuotinluvun harjoittelua • tärkeimpien asteikkojen harjoittelua • soitto-ohjelmistoa • improvisointia • soittoa korvakuulolta • soitusoittoa, erilaisia komppeja • stemmasoittoa • itsenäistä harjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa pienkanteletta eri tyyleillä • soittaa eroasentoisesti isoa kanteletta • soittaa korvakuulolta ja nuoteista • tehdä omia sävelmiä isolla kanteleella, jotka opettaja kirjaa muistiin • soittaa monipuolisempia rytmejä • soittaa erilaisia komppeja • soittaa yhtyeessä eri rooleja • harjoitella itsenäisemmin kotona • esiintyä yksin ja ryhmässä

Kantele 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • syvennetään soittimen perushallintaa eroasentoisella soittotyylillä ja perehdytään eri kanteleensoittotyyleihin, mm. Perhonjokilaakson tyyliin, tikkukanteleeseen ym. • perehdytään periodisesti pienkanteleisiin ja muihin kansansoittimiin (jouhikko, pitkähuilu, kaksirivinen ym.) • tekniikkaa ja asteikkoja • nuotinlukua • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • sävellysharjoituksia ja omia sävellyksiä • ohjattuja improvisaatioita • soinnutus- ja sovitusharjoituksia • esiintymisiä 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa isoa kanteletta eri tyyleillä sekä korvakuulolta että nuoteista • on tutustunut erilaisiin kansansoittimiin • hallitsee asteikko- ja kolmisointusoiton • saa itsenäisesti selvää uudesta nuotista • osaa tehdä omia sävellyksiä, joita kirjoitetaan yhdessä opettajan kanssa muistiin • monipuolista ohjelmistoa sekä yksin että yhtyeessä • monipuolista säestystä eri rytmityypeillä • osaa rohkeasti improvisoida annetuista aiheista, annetuista sävellajeista, sointukierron päälle tai muilla annetuilla ohjeilla • osaa itsenäisesti soinnuttaa sävelmän perussoinnuilla • esiintyy runsaasti yksin ja ryhmässä ja osaa tarvittaessa esitellä itse esitettävän ohjelmiston

Jousisoittimet

Alttoviulu, sello ja viulu 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • soittoasento • soittotekniikan alkeet • soittoa korvakuulolta • improvisointia • omia sävellyksiä (opettaja kirjaa teokset ylös) • nuotinluvun alkeet • soitto-ohjelmistoa • harjoitteluun ohjaamista • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittoasento kunnossa • oppilas osaa soittaa terveellä perusäänellä • intonaatio kehittymässä • nuotinlukutaito on ohjelmistoon nähden riittävää • musiikillisen tulkinnan perusta olemassa
Alttoviulu, sello ja viulu 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vibraton ja asemanvaihtojen alkeita • agogiikan ja dynamiikan harjoittelua • uutta ohjelmistoa, pitempiä kappaleita • uutta ohjelmistoa ja tekniikkaa • nuotinluvun harjoittelua • tärkeimpien asteikkojen harjoittelua • soittoa korvakuulolta • improvisointia • orkesteristemmojen soittoa • itsenäistä harjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • perusääni vahvistuu kohti isompaa "konserttinomaista" ääntä • intonaatio vakiintunut perusasemissa • agogiikka ja dynamiikka kehittymässä • soitetaan jo pitempiä kappaleita • musiikillinen tulkinta ja hahmottaminen kehittyy

Altoviulu, sello ja viulu 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vibraton harjoittelua • asemanvaihtoja • yleisimmät jousilajit • soitetaan monipuolisesti erilaista ohjelmistoa jossa mukana on jo helpohkoja konserttoja ja sonaattteja • sävelnimet kaikilla kielillä (vasen käsi 1. asemassa) • harjoitellaan intonaatiota laulunimien avulla • syvennetään soittimen perushallintaa • harjoitellaan asteikkoja • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • sävellysharjoituksia ja omia sävellyksiä • ohjattuja improvisaatioita • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • perusäänen hallinta on entistä monipuolisempaa • vibrato toimii ja monipuolistuu • yleisimmät asemanvaihdot ja jousilajit hallitaan hyvin • esiintymisvarmuus kehittyy edelleen • osaa laulunimet ja ymmärtää niiden vaikutuksen intonaatioon • rytmimet • musiikillisen agogiikan ymmärtäminen • duuri ja molli -asteikon ymmärtäminen • alkeistason intervallit • pienoismuodon alkeet • yleisimmät esitysmerkinnät • etumerkkien vaikutus 4 merkkiin asti (ylennys ja alennusmerkit) • yleisimmät sointuasteet ja niiden tehtävät

Puhaltimet

Huilu, klarinetti ja trumpetti 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • soittoasento • äänen muodostaminen • soittoa korvakuulolta • improvisointia • omia sävellyksiä (opettaja kirjaa teokset ylös) • nuotinluvun alkeet • rytmin hahmottaminen sekä soittimella että ilman • soitto-ohjelmistoa • harjoitteluun ohjaamista • soolo- ja ryhmäesiintymisiä • nuotinluvun harjoittelua 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • koota oman soittimen • soittaa toimivassa soittoasennossa • toimia ryhmissä ja soittotunnilla • ottaa ohjeita vastaan • soittaa terveellä perusäänellä • noin 1,5 oktaavin äänialan • nuotin nimet ja sormitukset • asteikot ja etumerkinnät 2 merkkiin saakka • soittaa ja lukea ainakin perusrytmejä • harjoitella kotona
Huilu, klarinetti ja trumpetti 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • uutta ohjelmistoa ja tekniikkaa • nuotinlukua • tärkeimpien asteikkojen harjoittelua • improvisointia • soittoa korvakuulolta • orkesteristemmojen soittoa • itsenäistä harjoittelua • soolo- ja ryhmäesiintymisiä <p>klarinetti ja trumpetti</p> <ul style="list-style-type: none"> • transponointia 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • monipuolista ohjelmistoa • entistä laajemman äänialan • hengitustekniikka kehittyy • asteikot ja etumerkinnät 4 merkkiin saakka • rytmin käsitys kasvaa • harjoitella nyanssin käyttöä • ymmärtää intonaation perusteet (differenssiäänänen käyttö, luonnonpuhtaus puhallinyhtyessä) • käyttää improvisointia harjoitusvälineenä • perusmusiikkisanastoa • hahmottaa intervaleja (sekunti, terssi, kvintti)

Huilu, klarinetti ja trumpetti 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • syvennetään soittimen perushallintaa • tekniikkaa ja asteikkoja • nuotinlukua • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • sävellysharjoituksia ja omia sävellyksiä • ohjattuja improvisaatioita • soolo- ja ryhmäesiintymisiä <p>klarinetti ja trumpetti</p> <ul style="list-style-type: none"> • transponointia 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittaa terveellä perusäänellä • vibraton alkeet • noin 3 oktaavin äänialan • hyvää perussormitekniikkaa • hengitystekniikka ja fraseeraus kehittyy • nyanssin käyttö kehittyy • artikuloida (legato, staccato, normaali kielitys) • monipuolista ohjelmistoa eri tyyleissä • kaikki sävellajit ja asteikot • kromaattisen asteikon • intervallin hahmottaminen kasvaa • soittaa melko puhtaasti sekä pianon kanssa että yhtyeissä (erityisesti fraasin lopussa, perussoinnussa) • soittaa hyvällä sisäisellä pulssilla • joustava rytmin ymmärrys kehittyy • käyttää improvisointia harjoitusvälineenä ja mahdollisesti myös esiintymisessä lavalla käyttäytyminen • musiikkisanastoa • harjoitella itsenäisesti • alkaa muodostaa oma identiteetti muusikkona

Musiikin perusteet

Alkupolku	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Alkupolku-ryhmässä opetellaan musiikin perusteiden ja yhteissoiton alkeita.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmäytyminen • opetellaan tärkeimmät rytmikuviot ja rytminimet • soitetaan rytmejä omalla keholla, rytmisoittimilla ja omalla soittimella • keksitään omia rytmejä • harjoitellaan yhteistä pulssia ja toisten kuuntelemista • lauletaan yhdessä mm. oppilaiden soitto-ohjelmiston kappaleita • harjoitellaan tervettä äänenkäyttöä • harjoitellaan laulunimiä ja käsimerkkejä • näytetään melodian kulkusuuntaa ylös - alas - paikallaan • kehitetään sävelmuistia ja sisäistä kuuloa • pohjustetaan intervallien ja sointujen hahmottamista • kuunnellaan kuinka melodia jakautuu osiinsa • soitetaan helppoja melodioita korvakuulolta • soitetaan improvisaatioita (esim. kuvista, improkorteista tai sovitusta aiheesta) • harjoitellaan laulun säestämistä (esim. yhdellä soinnulla tai bassoäänellä) • harjoitellaan musiikkisanaston (f-p, cresc.-dim., allegro-andante ym.) ja asianmukaisen terminologian käyttöä • harjoitellaan sävelten aakkosnimijonoa ylös ja alas (kantasävelet) • opetellaan oman soittimen sävelten aakkosnimet sitä mukaa kun opitaan soittamaan uusia säveliä • harjoitellaan esiintymistä (muille ryhmän jäsenille ja konserttiyleisölle) • muut, instrumenttikohtaiset sisällöt ja tavoitteet 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ryhmässä • tunnistaa ja osaa nimetä korvakuulolta tavallisimmat 1/4- ja puolinuotin jaot • on tottunut tuottamaan rytmejä • on tottunut keksimään rytmejä kuulonvaraisesti • osaa etsiä ja tuottaa ryhmän yhteisen pulssin eri tavoin • on laulanut ryhmän yhteistä ohjelmsitoa • on edistynyt terveen lauluäänen tuottamisessa • osaa laulunimet ja käsimerkit • osaa näyttää melodian suuntia • kykenee muistamaan lyhyitä, esim. 3-4 sävelen melodiakulkuja ja toistamaan ne • osaa laulaa ryhmän mukana ääneen käsimerkein tai laulunimipylväästä ääneti esitetyn lyhyen kulun • osaa laulaa laulunimillä murtaen tai stemmoissa tunnistettavia interalleja • osaa hahmottaa lyhyestä melodiasta sen säkeitä • osaa soittaa helppoja melodioita korvakuulolta • on tottunut soittamaan lyhyitä improvisaatioita • osaa soittaa ryhmän tason mukaista ohjelmistoa ryhmässä toisia kuunnellen • on harjoitellut musiikkisanaston ja terminologian käyttöä • osaa luetella sävelten aakkosnimet ylös- ja alaspäin (kantasävelet) • osaa nimetä myös muut sävelten aakkosnimet, joita alkupolulla mahdollisesti on harjoiteltu • on harjoitellut esiintymistä • on saavuttanut mahdolliset muut, instrumenttikohtaisesti asetetut tavoitteet

Mupe 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Muperyhmä kootaan mieluiten saman soitinryhmän oppilaista. Mupeopinnot jatkavat Alkupolulla rakennettua osaamista. Lisäksi opiskellaan seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opetellaan lisää rytmikuvioita ja tahtilajeja sekä tahtiosoituksen käyttöä • kirjoitetaan itse keksittyjä ja kuultuja rytmejä nuoteille • lauletaan yhdessä ja vahvistetaan laulunimien ja käsimerkkien osaamista • harjoitellaan kokonaisuuden osien tunnistamista • kirjoitetaan tuttuja melodioita nuoteiksi • kehitetään sävelmuistia • vahvistetaan sävelten aakkosnimien osaamista • opetellaan intervaleja ja sointuja tarpeen mukaan oman soittimen tai laulunimien avulla • tutkitaan soittokappaleiden nuottikuvaa, opetellaan musiikkisanastoa ja -terminologiaa • tehdään pieniä sävellyksiä (ryhmän tai parin kanssa tai yksitellen) <p>orkesterisoittajat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • säestetään laulua kahdella tai kolmella bassosävelellä • laaditaan omia, kahden tai kolmen sävelen bassosystemmoja <p>sointusoittajat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soitetaan sointusäestyksiä • soinnutetaan helppoja kahden tai kolmen soinnun melodioita 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa opetellut rytmikuviot sekä korvakuuloilta että rytminuottikuvasta; tunnistaa korvakuuloilta tasa- ja kolmijakoisen tahtilajin; osaa nimetä ja kirjoittaa kurssilla opetellut tahtiosoitukset • osaa nuotintaa kurssin tasoisia, itse keksittyjä ja kuultuja rytmejä • osallistuu laulutehtäviin sekä osaa laulunimet ja käsimerkit kurssin tasoisesti • tunnistaa kokonaisuudesta osia ja osaa nimetä niitä ymmärrettävästi • osaa kirjoittaa tuttuja melodioita nuoteiksi • muistaa melodiakulkuja kurssin tasoisesti • osaa vähintään kantasävelet/ instrumenttiryhmäkohtaisesti mielekkään valikoiman sävelten aakkosnimiä • osaa intervaleja ja sointuja sen mukaan kuin niitä on opiskeltu kurssilla • osaa kurssilla opiskellun musiikkisanaston ja terminologian riittävällä tavalla • tekee pieniä sävellyksiä niin kuin asiaa on tunneilla harjoiteltu <p>orkesterisoittajat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa säestää laulua ryhmän mukana kahdella tai kolmella bassosävelellä • osaa laatia kahden tai kolmen sävelen bassosystemmoja pienryhmässä <p>sointusoittajat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa soittaa helppoja sointusäestyksiä • osaa soinnuttaa helppoja kahden tai kolmen soinnun melodioita

Mupe 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Muperyhmä kootaan mieluiten saman soitinryhmän oppilaista. Mupe 2 -opinnot jatkavat Mupe 1 -kurssilla rakennettua osaamista. Lisäksi opiskellaan seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • luetaan ja kirjoitetaan vanhoja ja uusia rytmikuvioita • harjoitellaan moniäänisiä rytmejä • lauletaan intonaatioharjoituksia • harjoitellaan melodioiden muistamista ja nuotinnosta • kehitetään sävelmuistia entistä pitemmillä harjoituksilla • harjoitellaan tavallisimpia muunnesäveliä laulunimiä käyttäen • vahvistetaan ja kehitetään kantasävelien ja muunnesävelien osaamista • harjoitellaan asteikkokulkuja ja kolmisointuja melodioissa • harjoitellaan melodian transponoimista • pieniä sävellysharjoituksia (ryhmän tai parin kanssa tai yksitellen) • ohjattuja improvisaatioita • harjoitellaan melodian soinnuttamista • tutkitaan omien soittokappaleiden sävellajeja, sointuja, rakenteita, intervaleja yms. tarpeen mukaan (painotetaan oman soittimen keskeisiä aiheita) • tutkitaan oman orkesterin partituurista muiden stemmoja, rakenteita, bassolinjaa yms. • harjoitellaan myös verbaalista ilmaisua: terminologiaa, omasta kappaleesta kertomista • kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja keskustellaan siitä 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää kurssilla opeteltuja rytmikuvioita • pystyy tuottamaan moniäänisen rytmitehtävän stemmaa • pystyy muistamaan ja nuotintamaan kurssin tasoisia melodiakulkuja • osaa kurssilla opetellut muunnesävelet laulunimiä käyttäen • osaa käyttää kurssilla opeteltuja kantasäveliä ja muunnesäveliä • erottaa nuottikuvasta astekulun ja murtosoinnun toisistaan • ymmärtää transponoimisen idean • tekee pieniä sävellyksiä niin kuin tunneilla on asiaa harjoiteltu • osaa tehdä helppoja improvisaatioita • osaa soinnuttaa helppoja melodioita myös itsenäisesti • hallitsee opiskeltuja sävellajeja, sointuja, rakenteita, intervaleja yms. kurssin tasoisesti ja oman instrumenttinsa kannalta mielekkäällä tavalla • tunnistaa oman orkesterin partituurista stemmoja, bassolinjaa ja rakenteita pääpiirteittäin • osaa esitellä omaa kappalettaan perustietoja kertoen • osaa kertoa havaintojaan kuulemastaan musiikista

Mupe 3	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Muperyhmään kootaan eri instrumenttien soittajia. Mupe 3 -opinnot jatkavat Mupe 2 -kurssilla rakennettua osaamista. Lisäksi opiskellaan seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opetellaan lisää rytmikuvioita ja tahtilajeja sekä harjoitellaan tahtilajien tunnistamista kuuntelemalla • harjoitellaan rytmien kirjoittamista • rakenteen, harmonian ja melodian yhteys • sävelmuistin ja intonaation harjoittaminen laulaen • tehdään nuotinnustehtäviä • soittokappaleiden nuottikuvan tutkimista ja musiikin teoriaa; rakenteita, sävellajeja, asteikkoja, sointuja ja intervalleja • tutkitaan asteikkojen ja sointujen rakenteita • harjoitellaan asteikkokulkuja, sointuja ja sekvenssejä melodioissa • ohjattuja improvisaatio- ja sävellysharjoituksia • harjoitellaan melodian soinnuttamista ja bassostemman laatimista • harjoitellaan säestämistä soinnuilla (sointusoittajat) ja bassoäänellä (orkesterisoittajat) • kitaristit harjoittelevat sointujen transponoimista ja capon käyttöä • tutkitaan oman orkesterin partituurista muiden stemmoja, rakenteita, bassolinjaa yms. • harjoitellaan myös verbaalista ilmaisua: terminologiaa, omasta kappaleesta kertomista • kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja keskustellaan siitä 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää kurssilla opeteltuja rytmikuvioita ja tahtilajeja sekä tunnistaa kuulemastaan musiikista tavallisimpia tahtilajeja • osaa nuotintaa kurssin tasoisia rytmejä • ymmärtää yhdessä tehdyn analyysin pohjalta rakenteen, harmonian ja melodian yhteyden idean • pystyy muistamaan ja nuotintamaan kurssin tasoisia melodiakulkuja • hallitsee opiskeltuja sävellajeja, sointuja, rakenteita, intervalleja yms. kurssin tasoisesti ja oman instrumenttinsa kannalta mielekkäällä tavalla • osaa laulaa/ soittaa kurssilla opeteltuja asteikkoja ja sointuja ja ymmärtää niiden rakenteita • tunnistaa harjoiteltuja asteikkokulkuja, sointuja ja sekvenssejä melodioissa • osaa tehdä kurssin tasoisia improvisaatioita ja sävellysharjoituksia • osaa soinnuttaa melodioita ja laatia bassostemmoja kurssin tasoisesti • osaa säestää instrumentilleen ominaisesti kurssin tasoisia melodioita • kitaristit osaavat transponoida ja käyttää capoa kurssin tason mukaisesti • tunnistaa oman orkesterin partituurista stemmoja, bassolinjaa ja rakenteita kurssin tasoisesti • osaa esitellä omaa kappalettaan perustietoja jo hieman laajemmin • osaa kertoa havaintojaan kuulemastaan musiikista kurssin tasoisesti

Mupe 4	
Sisältö	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Muperyhmään kootaan eri instrumenttien soittajia. Mupe 4 -opinnot jatkavat Mupe 3 -kurssilla rakennettua osaamista. Lisäksi opiskellaan seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan rytmien kirjoittamista sekä tahtilajin ja tempon tunnistamista kuuntelemalla • rakenteen, harmonian ja melodian yhteys • sävelmuistin ja intonaation harjoittaminen laulaen • transkriptioita ja muita nuotinnustehtäviä • monenlaisten nuottikuvien tutkimista ja musiikin teoriaa; rakenteita, sävellajeja, asteikkoja, sointuja ja intervaleja • tutkitaan asteikkojen ja sointujen rakenteita • ohjattuja improvisaatio- ja sävellysharjoituksia • omia sävellyksiä tai sovituksia ryhmän kanssa tai yksitellen • esiintymistaidot: lavakäytös, oman esityksen spiiikkaaminen/ ohjelmiston kirjallinen esittely • harjoitellaan sanallista ilmaisua, esim. teoksen, säveltäjän, soittimen esittely • tutustuminen päällisin puolin muihin soittimiin ja niiden nuotteihin • harjoitellaan tietoista musiikin kuuntelua • käsitellään musiikin tyylipiirteitä ja historiatietoa lyhyesti kontekstissa 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää ja nuotintaa kurssilla harjoiteltuja rytmejä sekä tunnistaa tärkeimpiä tahtilajeja ja tempoja suunnilleen • ymmärtää yhdessä tehdyn analyysin pohjalta rakenteen, harmonian ja melodian yhteyden kurssin tasoisessa musiikkimateriaalissa • pystyy nuotintamaan ohjatusti monenlaista musiikkia • hallitsee opiskeltuja sävellajeja, sointuja, rakenteita, intervaleja yms. kurssin tasoisesti • osaa laulaa/ soittaa kurssilla opeteltuja asteikkoja ja sointuja ja ymmärtää niiden rakenteita • osaa tehdä kurssin tasoisia improvisaatioita, sävellysharjoituksia ja sovituksia • hallitsee lavakäytöksen perusteet • osaa esitellä esitettävää ohjelmistoa tai esim. teoksen, säveltäjän tai soittimen sovitulla tavalla (suullisesti tai kirjallisesti) • tunnistaa muita kuin omia soittimiaan ja tietää niistä joitakin perusasioita • osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia kurssin tasoisella laajuudella ja tarkkuudella • tuntee musiikin tyylipiirteitä päällisin puolin ja osaa hakea tietoa musiikin historiasta

Yhteissoitto

Puhallinyhtye 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • opetellaan yhteissoiton perusteita orkesterissa tai yhtyeessä • improvisoidaan yhdessä ryhmänä • opetellaan johtajan seuraamisen alkeet • opetellaan intonaation alkeet • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimia yhtyeen harjoituksissa ja kuunnella ohjeita • opetella oman stemmansa ja soittaa sen osana kokonaisuutta • osaa seurata johtajan perusmerkkejä

Puhallinyhtye 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativampaa ohjelmistoa • harjoitellaan lisää johtajan seuraamista • harjoitellaan lisää intonaatiota • esitysmerkintöjen kirjoitusta nuottiin • oman stemman harjoittelua myös itsenäisesti ohjeiden perustella. • opetellaan toimimista sektion jäsenenä • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa seurata orkesterin tai yhtyeen johtajaa • pysyä hyvässä vireessä muiden kanssa • esiintyä ryhmässä • ottaa vastuun oman stemman merkinnöistä ja harjoittelusta

Yhteissoitto 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Laskennallinen laajuus 210 tuntia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opetellaan yhteissoiton perusteita orkesterissa tai yhtyeessä • harjoitellaan pulssin pitämistä ja toisten kuuntelua • harjoitellaan rytmikkaa • improvisoidaan yhdessä ryhmänä ja harjoitellaan impulssien antamista ja niihin vastaamista • asteikkopaja, nuotinlukupaja • harjoitellaan palautteen antamista soittokavereille ja palautteen ottamista vastaan • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimia yhtyeen harjoituksissa ja kuunnella ohjeita • opetella oman stemmansa ja soittaa sen osana kokonaisuutta. • kuunnella muita soittajia ja seurata yhteistä pulssia • soittaa omat rytminsä osana kokonaisuutta • antaa rakentavaa palautetta yhtyekavereille • esiintyä ryhmässä
Yhteissoitto 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Yhteissoitto 2 kuuluu orkesteri- ja yhtyesoittajille. Pianisteille opintojakso on valinnainen. Laskennallinen laajuus vaihtelee yhtyeen mukaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan vastuun ottamista; roudaukset, viritykset, valmistautuminen • vaativampaa ohjelmistoa • esiintymisiä <p>puhaltajat ja jousisoittajat</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan johtajan lyönnin seuraamista, mm. agogisia vaihteluita <p>kitaristit ja kanteleensoittajat (sekä pianistit)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vapaata säestystä, komppeja, monipuolisia murtosointukuvioita yms. • harjoitellaan eri rooleja yhtyeessä; säestämistä, soolon soittamista ja johtamista • mielellään musisointia myös eri instrumenttien ja laulajien kanssa 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • seurata orkesterin tai yhtyeen johtajaa • hahmottaa yhtyeen dynamiikan ja suhteuttaa oma soittonsa sen mukaan • soittaa monipuolisia rytmejä moniäänisessä kudoksessa • pysyä hyvässä vireessä muiden kanssa • esiintyä ryhmässä

Laulajien perusopinnot

Pop-laulu

Pop-laulu 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • lauluasento • hengitystekniikka ja tuki • ääniharjoituksia • nuotinluvun alkeet • lauluohjelmistoa • laulua korvakuulolta • improvisointia • yhteismusisoinnin alkeita harjoitellaan säestäjän kanssa • harjoitteluun ohjaamista • itsenäistä harjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • löytää hyvän lauluasennon itse • ääntöhengityksen • harjoitella itsenäisesti tunnilla tehtyjä ääniharjoituksia • valita itse harjoiteltavia kappaleita • toimia säestäjän kanssa • laulaa tempossa ja hyvässä vireessä • esiintyessä huomioida yleisön
Pop-laulu 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativampaa ohjelmistoa • musiikin kuuntelua sekä tunneilla että kotona • monipuolista ohjelmistoa, eri musiikinlajeja ja aikakausia • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • lämmitellä ääntä ennen tunnille tuloa • harjoitella tekniikkaa ja opetella uusiakin kappaleita itsenäisesti • laulaa erityyylisiä kappaleita tyylinmukaisesti • suunnitella kappaleen dynaamisen rakenteen ja kertoa sen myös säestäjälle • spiikata yleisölle • käyttää hyvää perustekniikkaa

Klassinen laulu

Klassinen laulu 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • lauluasento • hengityksen ja tuen löytäminen • ääniharjoitukset • nuotinluvun alkeet • fonetiikan perusteet eri kielissä • Vaccain vokaliiseja • eri tyyllilajeja: Lied, oratorio, kansanlaulut, suomalaiset ja pohjoismaiset laulut, ooppera, operetti ja musikaalit, maailman musiikkia • itsenäistä harjoittelua • esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • lauluasennon • äänenmuodostusta • hengitystekniikan perusteet • artikulointia eri lauluissa • lukea nuottitekstiä • harjoitella itsenäisesti • opetella helpohkoja lauluja ulkoa • esiintyä
Klassinen laulu 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativampaa ohjelmistoa • Marchesin ja Vaccain vokaliiseja • vaikeampien laulun tyyllilajeihin perehtyminen mm. ooppera ja oratorio • esiintymisiä • valmistellaan oppilaan vahvuuksien mukainen n.5-6:sta laulusta koostuva konsertti. 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallita laulutekniikan perusteet • äänenmuodostusta • riittävästi lukea nuotteja • vaativampaa eri tyyllilajeista koostuvaa ohjelmistoa • kuunnella omaa ääntään; korjata intonaatiota • opetella vaativammankin ohjelmiston laulut ulkoa • fraseerauksen perusteet

Laulajien yhteismusisointi ja musiikin perusteet

Pop-lauluyhtye 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan yhteistä pulssia ja toisten kuuntelemista • harjoitellaan tervettä äänenkäyttöä • harjoitellaan laulunimiä • kehitetään sävelmuistia ja sisäistä kuuloa • pohjustetaan intervallien ja sointujen hahmottamista • kuunnellaan kuinka melodia jakautuu osiinsa • harjoitellaan esiintymistä (muille ryhmän jäsenille ja konserttiyleisölle) • harjoitellaan kaksi- ja kolmiäänisiä kappaleita, terssi- ja kvinttistemmoja • harjoitellaan kolmisointuharmonian hahmottamista • tutustutaan yhdessä eri tyylilajeihin: kansanlaulu, iskelmä, musikaali, rnb ja blues • improvisoidaan yhdessä ryhmänä ja harjoitellaan impulssien antamista ja niihin vastaamista • harjoitellaan esiintymistä • harjoitellaan palautteen antamista laulukavereille ja palautteen ottamista vastaan 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • pysyä omassa stemmassa • hahmottaa lauluyhtyeen dynamiikan ja oma äänenvoimakkuuden ryhmässä • pysyä hyvässä vireessä muiden kanssa • omaksua kaksi- kolmiäänisiä kappaleita • antaa rakentavaa palautetta yhtyekavereille
Pop-lauluyhtye 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • tutkitaan omien laulukappaleiden sävellajit, sointuja, rakenteita, intervaleja yms. tarpeen mukaan • kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja keskustellaan siitä • konserttikäyntejä • kolmi- tai neliiäänisiä harmonioita • harjoitellaan kappaleita, joiden harmoniassa on myös lisäsäveliä • tutustutaan yhdessä eri tyylilajeihin (vaativampaa ohjelmistoa): suomalainen- ja ulkomainen iskelmä, musikaali, rnb ja jazz 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • pysyä sujuvasti kaksiäänisessä harmoniassa • laulaa kolme- ja neliiäänisiä kappaleita • muodostaa hyvän vireen lisäksi samanlaisia vokaaleja ja tarkkoja konsonanteja muiden laulajien kanssa • esiintyä tasavertaisena lauluyhtyeen jäsenenä

Klassisten laulajien yhteismusisointi	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • työskentelyä pianistin kanssa • yhteismusisointia (duetot, tertsetot jne.) ryhmissä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • musisoida pianistin ja toisten laulajien kanssa • kuunnella muita • harjoitella itsenäisesti omaa stemmaa

Laulumupe 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • kehitetään sävelmuistia, sisäistä kuuloa ja intonaatiota laulaen, myös stemmoissa • harjoitellaan relatiivisten ja absoluuttisten sävelnimien käyttöä • opetellaan etsimään nuottikuvasta sävellaji etumerkinnän perusteella • lauletaan prima vista -tehtäviä ja harjoitellaan tiedostamaan niissä aste- ja sointukulkuja • opetellaan lukemaan, kirjoittamaan ja kuulonvaraisesti tunnistamaan yleisimpiä rytmikuvioita • opetellaan tunnistamaan tahtilajeja • harjoitellaan kokonaisuuden osien tunnistamista • opetellaan intervaleja sävellajikontekstissa ja soinnun osina • tehdään lyhyitä nuotinnustehtäviä • harjoitellaan laulun säestämistä 2-3 soinnuilla tai bassosävelellä • tutkitaan asteikkojen ja sointujen rakenteita • lauletaan asteikkokulkuja kuulonvaraisesti sointupohjaan ja ilman • lauletaan kolmi- ja nelisointuja (ja niiden purkauksia) • harjoitellaan soinnun sävelten nimeämistä relatiivisesti ja absoluuttisesti • harjoitellaan laulun sointumerkkien transponoimista • materiaalina mupe-vihon lisäksi oppilaiden omaa lauluohjelmistoa 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa kurssilla harjoiteltuja asioita kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta kurssin tasoisesti • rakentaa itselleen sopivia työtapoja ja työkaluja musiikin lukemiseen • tuntee nuottikirjoituksen keskeisiä käytäntöjä alkeistasolla

Laulumupe 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Laulajien mupe 1 -kurssin aiheiden lisäksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan asteikkokulkuja, kolmisointuja ja sekvenssejä melodioissa • tehdään hieman laajempia nuotinnustehtäviä myös itsenäisesti • harjoitellaan melodian transponoimista • harjoitellaan moniäänisiä rytmejä • lauletaan kolmi- ja nelisointuja ja niiden mahdollisia purkauksia • tutkitaan nuottikirjoituksen käytäntöjä ja rakenteita nuottikuvasta, mm. kertaukset, pompat, sävellajeja, asteikkoja, sointuja ja intervaleja • harjoitellaan säestämistä soinnuilla ja bassolla • harjoitellaan sanallista ilmaisua, esim. teoksen ja säveltäjän esittely • tutustutaan muihin soittimiin ja niiden nuotteihin siinä laajuudessa kuin oppilaiden ohjelmiston, tason ja omien tavoitteiden kannalta on mielekästä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa kurssilla harjoiteltuja asioita kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta • käyttää luontevasti lauluääntään työvälineenä • on rakentanut itselleen sopivia työtapoja ja työkaluja musiikin nuotintamiseen ja lukemiseen • tuntee nuottikirjoituksen keskeisiä käytäntöjä

Valinnaiset opinnot

Oppilas voi osallistua valinnaisiin opintoihin kun hänellä on kyseiselle opintojaksolle riittävät pohjataidot. Valinnaisten opintojaksojen laskennallinen laajuus riippuu osallistujista ja valitusta ohjelmistosta.

Improvisaatio, sävellys ja sovitus

Improvisaatio 1 (kansanmusiikki)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
Soittimena 5-kielinen kantele <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan näppäilysoittoa ja perussointuja • harjoitellaan efektejä • soitetaan ”omasta päästä” (kysymys ja vastaus, kaikusoitto, kilpasoitanta) • rytmistä muuntelua • sointupohjaista muuntelua 	Oppilas osaa <ul style="list-style-type: none"> • heittäytyä soittamaan ”omasta päästä” • keksiä omia tarinoita erilaisista aiheista • käyttää monipuolisesti efektejä • rytmisen muuntelun alkeet

Improvisaatio 2 (kansanmusiikki)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
Soittimena 5-kielinen kantele, mukana myös muita erikokoisia kanteleita, mahdollisesti myös omia soittimia, erilaisia virityksiä <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan lisää efektejä • lisää rytmistä muuntelua • lisää sointupohjaista muuntelua • soitetaan lisää ”omasta päästä” (rondo, pistetään paremmaksi -harjoituksia, äänipartituuri) 	Oppilas osaa <ul style="list-style-type: none"> • tehdä yksin ja ryhmässä oman vapaan improvisaation • improvisoida myös yksinkertaisella sointupohjalla • keksiä monipuolisia tarinoita erilaisista aiheista • käyttää monipuolisesti erilaisia efektejä ja monitasoisia virityksiä • rytmisen muuntelun perusteet

Improvisaatio 1 (klassinen)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan efektejä • soitetaan ”omasta päästä” (kysymys ja vastaus, kaikusoitto) • rytmisen ja melodisen muuntelun alkeet • ryhmässä ’Sound painting’ alkeet • ryhmäsävellys tarinan mukaan, äänipartituuri 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • heittäytyä soittamaan ”omasta päästä” • keksiä omia tarinoita erilaisista aiheista • käyttää monipuolisesti efektejä • rytmisen muuntelun alkeet • seurata ja käyttää perus sound painting käsimerkkejä

Improvisaatio 2 (klassinen)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan lisää efektejä • lisää rytmistä ja melodista muuntelua • opitaan kuuntelemaan harmonian rytmiä ja tuottamaan yksinkertaisia säestyksiä • harjoitella erilisiä rooleja yhtyeessä: solisti, säestäjä, väliäänä • harjoitellaan soittamaan yksinkertaisia kadensseja • barokkiornamentaation alkeet 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehdä yksin ja ryhmässä oman vapaan improvisaation • improvisoida myös yksinkertaisella sointupohjalla • keksiä monipuolisia tarinoita erilaisista aiheista • toimia solistisena ja säestäjänä ryhmässä • soittaa yksinkertaisen kadenssin • ornamaation alkeet

Sävellys	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • sävellyksiä ja sovituksia • improvisaatiota • harjoituksia • oppimispäiväkirja 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • säveltää/sovittaa ja notatoida musiikkia • tiedostaa oman säveltäjäjyytensä/sovittajuutensa ja kehittää sitä • sanallistaa musiikillisia ajatuksiaan • tarkastella musiikkia useammista analyyttisistä näkökulmista

Instrumenttiopetus pienryhmissä

Kitararyhmä	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • yleisimpiä helppoja avosointuja • kvinttisoinnun käyttömahdollisuudet • barresointuihin tutustuminen • helpot säestysrytmit • laulun ja säestyksen yhdistäminen 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • yleisimmät helpot soinnut • säestyksen perusrytmikuviot • säestää sointukierron mukana • laulaa ja soittaa helppoja kappaleita

Ukuleleryhmä	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • yleisimpiä helppoja sointuja • tavallisia helppoja komppeja • laulun ja säestyksen yhdistäminen 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • yleisimmät helpot soinnut • säestyksen perusrytmikuviot • säestää sointukierron mukana • laulaa ja soittaa helppoja kappaleita

Pop-lauluryhmä	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • Terveen äänenkäytön perusteet • Erityyppisten pop- ja rockkappaleiden harjoittelu • Tyylinmukainen fraseeraus • Terssistemman, tai vastaavien tyyppillisten stemmojen harjoittelu 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hallita omaa äänenkäyttöään paremmin • Laulaa säestäjän kanssa • Laulaa stemmaa toiselle laulajalle • Fraseerata pop- ja rockkappaletta tyylinmukaisesti

Musiikin perusteet

Säveltäminen	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> säveltämisopintoja, aiheina mm. muoto, harmonia, basso- ja melodialinja, relatiivinen hahmottaminen, asteikkorakenne, rytmi, tempo, tahtilaji, intonaatio, lauluääni työvälineenä, nuotinlukutaidot, nuottikirjoituksen käytännöt kuulonvaraisia tehtäviä, luku- ja kirjoitustehtäviä 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> hahmottaa kurssilla harjoiteltuja asioita kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta käyttää luontevasti lauluääntään työvälineenä rakentaa itselleen sopivia työtapoja ja työkaluja musiikin nuotintamiseen ja lukemiseen tuntee nuottikirjoituksen keskeisiä käytäntöjä

Musiikkianalyysi	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> tutkitaan ja analysoidaan musiikkia nuottikuvasta ja kuuntelemalla materiaalina eri tyylejä, aikakausia, soitinkokoonpanoja ja notaation tapoja edustavaa musiikkia tutkimisen kohteena ovat keskeiset musiikin muoto- ja sävellyksperiaatteet sekä harmonian ja tonaliteetin rooli kokonaisuuden jakautumisessa osiinsa opiskellaan harmoniaoppia ja äänenkuljetusta analyysin tueksi opetellaan asianmukaista terminologiaa ja merkitsemistapoja keskustellaan siitä, miten analyysin tuloksia voi soveltaa omaan soittoon/ lauluun ja musiikin kirjoittamiseen tehdään pieniä sävellys- ja/ tai improvisaatioharjoituksia, joissa sovelletaan opiskeltuja rakenteita ja sävellyksperiaatteita 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa analysoida harmonioita ja musiikin rakenteita nuottikuvasta kurssin tasoisesti tuntee keskeisiä musiikin rakenteita ja sävellyksperiaatteita, tunnistaa niitä nuottikuvasta ja osaa nimetä niitä asianmukaisesti ymmärtää, kuinka taitoja voi soveltaa käytäntöön

Mupe 5 (vanhamuotoinen kurssi)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Laskennallinen laajuus on 50 tuntia.</p> <p>Osa oppilaista on opiskellut tämän kurssin osana vanhamuotoista opetussuunnitelmaa. Kurssilla on täydennetty mupeosaamista säveltäpailu-, teoria- ja sävellysharjoituksilla, osallistuttu mupekonserttiin ja tutustuttu vanhan musiikin tyylikausiin.</p>	<p>Vanhamuotoisissa opinnoissa kurssista on annettu arvosana 1-5.</p> <p>Arviointiin vaikutti lauluohjelmiston harjoittelu, prima vista -näyte, vihkon ja muut tehtävät sekä opetukseen ja mupekonserttiin osallistuminen.</p>

Mupe 6 (vanhamuotoinen kurssi)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Laskennallinen laajuus on 50 tuntia.</p> <p>Osa oppilaista on opiskellut tämän kurssin osana vanhamuotoista opetussuunnitelmaa. Kurssilla on täydennetty mupeosaamista säveltäpailu-, teoria- ja sävellysharjoituksilla, osallistuttu mupekonserttiin ja tutustuttu uudemman musiikin tyylikausiin.</p>	<p>Vanhamuotoisissa opinnoissa kurssista on annettu arvosana 1-5.</p> <p>Arviointiin vaikutti lauluohjelmiston harjoittelu, prima vista -näyte, vihkon ja muut tehtävät sekä opetukseen ja mupekonserttiin osallistuminen.</p>

Vapaa säestys

Vapaa säestys 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
Soittimena voi olla piano, kitara, ukulele tai kantele <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan sointujen soittamista • harjoitellaan erilaisia kompeja • soinnutetaan melodioita • opetellaan tavalliset reaalisointumerkit 	Oppilas osaa <ul style="list-style-type: none"> • säestää melodioita helpoissa sävellajeissa • mukautua säestettävän pulssiin • erilaisia kompeja • soinnuttaa helppoja melodioita muutamalla soinnulla
Vapaa säestys 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
Soittimena voi olla piano, kitara, ukulele tai kantele <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan sointujen soittamista • harjoitellaan vaativampia kompeja • harjoitellaan solistin säestämistä • soinnutetaan melodioita • opetellaan sointuasteet ja välidominantin periaate • transponoidaan säestyksiä 	Oppilas osaa <ul style="list-style-type: none"> • säestää melodioita helpoissa sävellajeissa • mukautua säestettävän pulssiin myös temponvaihdoksissa • monipuolisen valikoiman kompeja • valita kappaleen luonteeseen sopivan kompin • soinnuttaa selkeitä melodioita • transponoida sointuja

Yhteismusisointi

Bändi 1 (Sähköklubi)	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • Tutustuminen sähköisesti vahvistettuun bändisoittoon • Tutustuminen vahvistimiin ja niiden kytkentöihin • Rytmikan perusteiden harjoittelua • Rytmimusiikkiohjelmiston ensiaskeleet • Laulaminen bändissä • Sähkökitaran, basson, rumpujen, syntikan soittotekniikkoihin tutustumista • Improvisointi • Esiintymisiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kytkeä sähköisesti vahvistetut soittimet toimintavalmiiksi ja säätää niistä äänevoimakkuutta ja säröä • Soittaa sointukiertoja ilman nuotteja • Ymmärtää kappalerakenteita • Soittaa yhdessä bändin kanssa • Soittaa melodisia sooloja äänniteiltä matkien • Soittaa improvisoituja sooloja • Pitää huolta Sähköklubikansiosta, johon on kerättyinä laulujen sanoja ja sointukiertoja

Bändi 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • Korvakuulolta harjoittelua • Erilaisiin musiikkityyleihin ja niihin liittyviin tekniikkoihin tutustumista • Kappaleen sovittaminen yhtyeelle • Vaativan ohjelmiston kokoaminen • Soolosoittoa improvisoiden • Soolosoitto nuotti nuotilta matkien • Omien kappaleiden sävellys • Esiintymiset 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monipuolisia säestystekniikoita • Muistaa kappalerakenteita ulkoa • Pystyy soittamaan ”sointulapuista” • Kykenee tarttumaan kappaleisiin pelkän äänitteen perusteella • Osaa monipuolisesti erilaisia sointuja • Kykenee esiintymään vahvana osana bändiä • Osaa rakentaa ja purkaa konserttivalmiin bändin • Hallitsee särkyvien laitteiden varovaisen käsittelyn • Hallitsee soolosoittotekniikoita • Improvisoi

Kansanmusiikkiyhtye 1	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Ryhmä kootaan niin, että mukana on sekä melodia- että komppisoittajia</p> <ul style="list-style-type: none"> tutustutaan tasajakoiseen ja kolmijakoiseen rytmiin liikkuen ja laulaen soitetaan sottiisia ja valssia kompataan lähinnä perussoinnuilla ja perusbassoilla voidaan ottaa mukaan helpohko stemma 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> soittaa ryhmän jäsenenä löytää kansanmusiikille ominaisen svengin heittäytyä rohkeasti mukaan

Kansanmusiikkiyhtye 2	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Ryhmä kootaan niin, että mukana on sekä melodia- että komppisoittajia</p> <ul style="list-style-type: none"> tutustutaan marssiin, polkkaan, polskaan ja masurkkaan kompataan monipuolisesti erilaisilla rytmikuvioilla ja bassolinjoilla otetaan mukaan monipuolisia stemmoja tehdään oma sovitus 	<p>Ryhmä osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> toimia itsenäisemmin löytää kansanmusiikille ominaisen svengin heittäytyä yhdessä rohkeasti mukaan etsimään omaa ilmaisua

Muu yhtye	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<p>Sisältö ja tavoitteet riippuvat osallistujista ja valitusta ohjelmistosta.</p>	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> harjoitella oman stemmansa kuunnella yhtyettä ja säätää oman soittonsa sen mukaan esiintyä ryhmän mukana

Syventävät opinnot

Oppilas voi valita yhden syventymiskohteen tai yhdistellä näistä itselleen sopivan paketin.

Soitto tai laulu

Soitto tai laulu syventymiskohteenä	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativaa soolosoittoa tai -laulua • laaja ja monipuolinen ohjelmisto • esiintymisiä <p>Tukiopintoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhtye- tai orkesterisoittoa • oman ohjelmiston analyysiä • säveltäpailua • sävellyksiä ja sovituksia 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitella itsenäisesti • löytää ohjelmistoa itsenäisesti • pohtia omaa identiteettiään muusikkona ja keskustella mielipiteistään • instrumenttikohtaiset tavoitteet (mm. ääniala, sormi- ja hengitystekniikka, vibrato, intonaatio) • soittaa monipuolisesti nyansseja ja artikulaatioita käyttäen • fraseerata • käyttää musiikin hahmotustaitojaan oman tulkinnan muodostamisessa ja kappaleiden harjoittelemisessa • osaa analysoida oman ohjelmistoa • laatia sävellyksiä tai sovituksia esimerkiksi omalle soittimelle • esiintyä yksin ja ryhmässä • esitellä itse esitettävän ohjelmiston
Lopputyö	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vahvasti oppilaan itsensä näköinen ja kuuloinen lopputyö esim konsertti, sarja esiintymisiä tai videotallenteita • mielellään myös omia sävellyksiä, sovituksia tai improvisaatioita 	<p>Lopputyöstä käy ilmi musiikin monipuolinen ymmärrys ja muusikon taitojen varma ja nautittava hallinta esiintymistilanteessa.</p>

Yhtyesoitto tai -laulu

Yhtyesoitto tai -laulu syventymiskohteena	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • orkesteri- ja yhtyesoittoa tai lauluyhtye <p>Tukiopintoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • soolosoittoa tai -laulua • sovitusta, sävellystä ja improvisaatiota • säveltäpailua • oman ohjelmiston analyysiä 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimia itsenäisesti yhtyeen harjoituksissa • ymmärtää eri roolit yhteismusisoinnissa: osaa toimia sekä johtajana pieniyhtyeessä ja orkesterinsektiossa (mahdollisesti myös solistina) että säestäjänä • pohtia omaa identiteettiään muusikkona ja keskustella mielipiteistään • käyttää musiikin hahmotustaitojaan oman tulkinnan muodostamisessa ja kappaleiden harjoittelemisessa • analysoida oman ohjelmistoa • esiintyä yksin ja ryhmässä • esitellä itse esitettävän ohjelmiston
Lopputyö	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vahvasti oppilaan itsensä näköinen ja kuuloinen lopputyö esim konsertti tai sarja esiintymisiä tai videotallenteita, yhtyeen tai eri yhtyeiden jäsenenä • mielellään myös omia sävellyksiä, sovituksia tai improvisaatioita 	<p>Lopputyöstä käy ilmi musiikin monipuolinen ymmärrys ja muusikon taitojen varma ja nautittava hallinta esiintymistilanteessa.</p>

Sävellys ja/tai sovitus

Sävellys ja/tai sovitus syventymiskohteena	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • sävellyksiä ja sovituksia • improvisaatiota • harjoituksia • oppimispäiväkirja <p>Tukiopintoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • soitto- tai lauluopintoja • yhtyesoittoa tai -laulua • musiikkianalyysiä • säveltäpailua 	<p>Oppilas osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • säveltää/sovittaa ja notatoida musiikkia • tiedostaa oman säveltäjäytensä/sovittajuutensa ja kehittää sitä • sanallistaa musiikillisia ajatuksiaan • tarkastella musiikkia useammista analyyttisistä näkökulmista • useiden soittimien ominaisuuksia
Lopputyö	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • esiintymisiä yksin tai yhtyeessä • sävellys- ja/tai sovitusportfolio 	<p>Lopputyöstä käy ilmi kyky säveltää ja notatoida musiikkia erilaisille soittimille ja kokoonpanoille sekä oman säveltäjäyyden kehittyminen ja monipuolistuminen.</p>

Säveltapailu

Säveltapailu syventymiskohteena	
Sisältö ja tavoitteet	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • vaativia säveltapailuopintoja, aiheina mm. kokonaisuuden jäsentyminen osiinsa, harmonian ja melodian välinen yhteys, basso- ja melodialinjan runko, keskeiset harmoniakulut, relatiivinen säveltapailu, erilaiset asteikkorakenteet, rytmi, tempo, tahtilaji, intonaatio, lauluääni työvälineenä, nuotinlukutaidot, nuottikirjoituksen käytännöt • kuulonvaraisia tehtäviä, luku- ja kirjoitustehtäviä <p>Tukiopintoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulu- tai soitto-opintoja • musiikkianalyysiä • äänenkuljetuksen perusteiden opiskelua esim. sovitus- ja sävellysopinnoissa 	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa kurssilla harjoiteltuja asioita kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta • käyttää luontevasti lauluääntään työvälineenä • on rakentanut itselleen sopivia työtapoja ja työkaluja musiikin nuotintamiseen ja lukemiseen • tuntee nuottikirjoituksen keskeisiä käytäntöjä
Lopputyö	Hyvän osaamisen kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> • säveltapailutöiden portfolio • näytteitä ohjelmiston hallinnasta • näytteitä prima vista -osaamisesta 	<p>Oppilaan töistä ja näytteistä käy ilmi, että hän ymmärtää kurssin keskeisen sisällön ja osaa soveltaa sitä käytäntöön.</p>